

Wymagania z języka polskiego dla uczniów klasy piątej szkoły podstawowej

Zagadnienie	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Kształcenie literackie i kulturowe - poezja	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno wiersz, - wypowiada się ogólnie na temat treści wiersza, - wyjaśnia pojęcia podmiot liryczny i adresat utworu, - wskazuje wers i strofę, - odtwarza wiersz z pamięci- zaleconą objętość, - wskazuje rymy, epitety, - wyjaśnia, czym jest rym, wers, strofa, epitet. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz głośno, wyraźnie, - przedstawia bohaterów utworu lub wskazuje obrazy poetyckie, - przedstawia osobę mówiącą w wierszu, - wskazuje adresata utworu, - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata (jeżeli taki jest), - odczytuje wers, dzieląc wyrazy na sylaby, - wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, pytanie retoryczne, przenośnię, - wygłasza wiersz z pamięci- wskazaną przez nauczyciela objętość, - określa nastrój wiersza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz , podkreślając głosem ważne słowa, - określa temat wiersza, - określa 2-3 cechy podmiotu lirycznego, - opowiada w 2-3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu, - wypisuje z wiersza przykłady rymów, - porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach, - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją, - wymienia uczucia, jakie wyraża utwór, -wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren, pytanie retoryczne, przenośnię. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada wyczerpująco o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, - opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat, - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, - opisuje adresata utworu, - nazywa uczucia, jakie wyraża utwór i wskazuje odpowiednie cytaty, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, - deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej, - wskazuje w tekście ożywienie, przenośnię, pytanie retoryczne oraz porównanie, - wyjaśnia, na czym polega rytm utworu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze wiersza, - wymyśla własne przykłady ożywienia i przenośni, - układa pytania retoryczne i porównania opisujące zjawiska przyrody, - układa własne propozycje wyrazów rymujących się, - omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, - określa nastrój i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, - tworzy ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) -określa funkcję poszczególnych środków stylistycznych w wierszu.
Kształcenie literackie i kulturowe – proza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta utwór głośno, - wymienia bohaterów utworu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno i cicho, - czyta z podziałem na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem głośno, wyraźnie z odpowiednią artykulacją i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje o autorze, a w przypadku autorów lektur

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia wydarzenia przedstawione w utworze, - wskazuje narratora, czas i miejsce wydarzeń, - odtwarza ustnie treść poznanego utworu, zachowując kolejność wydarzeń, - odróżnia opowiadanie, legendę, baśń, mit, nowelę, powieść, - rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne, - wymienia utwory omawiane podczas zajęć i ogólnie przedstawia ich treść. 	<ul style="list-style-type: none"> role, - wyszukuje w tekście określone informacje, - przedstawia bohaterów utworu, - przedstawia miejsce i czas wydarzeń, - formułuje 2-3 zdania na temat przedstawionych w utworze, - podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach, - wymienia charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni, - opowiada ustnie zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi, - wskazuje wydarzenia, miejsca i postacie realistyczne i fantastyczne, - zna treść utworów omawianych podczas lekcji, - wymienia cechy powieści, - wymienia charakterystyczne cechy noweli. 	<ul style="list-style-type: none"> uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych oraz cicho, - określa temat tekstu, - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa 2-3 cechy bohatera, - przedstawia sytuację, w której znalazł się bohater, - określa osobę opowiadającą o wydarzeniach, - wyraża w 2-3 zdaniach swoją opinię o lekturze, - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni i mitu, - rozróżnia mity, - określa tekst jako powieść, - wskazuje w tekście noweli dwie charakterystyczne cechy gatunkowe, - wskazuje w utworze punkt kulminacyjny, - wskazuje w utworze puentę, - wyjaśnia kontekst historyczny utworu. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu, - określa uczucia bohaterów, - bierze aktywny udział w rozmowie nt. utworu prozatorskiego, - czyta ze zrozumieniem głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację, - opowiada wyczerpująco o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - określa cechy bohaterów utworu i ich relacje, - przedstawia swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - porównuje opisywane w tekście miejsca ze znanymi mu z własnego życia, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, puentę, itp. - wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania, - wyjaśnia przesłanie płynące z opowieści, baśni, itp. - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, baśń lub mit i wskazuje w nim charakterystyczne cechy, - podaje różne przykłady powieści, - rozpoznaje 	<ul style="list-style-type: none"> obowiązkowych także o innych utworach autora, - szczegółowo opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze, - wyraża swój sąd o bohaterze utworu i jego zachowaniu, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - wyjaśnia znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i stosuje je w zdaniach, - opowiada w ciekawy sposób o własnych doświadczeniach i uczuciach, związanych z tematyką poznanych tekstów, - wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury, - opisuje ustnie elementy świata przedstawionego i wyjaśnia, na czym polega ich wyjątkowość, - wyjaśnia przyczyny popularności mitów, - proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu, - wyjaśnia, czym charakteryzuje się język utworu.
--	---	--	---	---	--

				<p>czytany utwór jako nowelę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy noweli,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, -określa cechy bohaterów utworu i objaśnia ich relacje. 	
<p>Kształcenie literackie i kulturowe – publicystyka</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymienia swoje ulubione czasopismo, - potrafi odczytać tytuł, numer i datę wydania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -poprawnie zapisuje tytuły czasopism, -wskazuje w wybranym artykule tytuł, śródtytuł, nagłówek, lid. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje tekst publicystyczny, - wskazuje rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się, - w tekście publicystycznym odróżnia fakty i opinie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa cechy tekstu publicystycznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -analizuje styl tekstu publicystycznego, - prezentuje zawartość wybranego czasopisma, - przygotowuje artykuł do gazetki szkolnej, -określa wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line.
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- kartka z życzeniami lub pozdrowieniami</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje miejscowość i datę, - podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje adres , - redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty do adresata, - redaguje w sposób zrozumiały życzenia lub pozdrowienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata, poprawne pod względem stylistycznym, językowym i ortograficznym(ni eznaczone usterki). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją.
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- list -sms -e-mail</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje miejscowość i datę, - wymienia elementy listu, - podejmuje próbę napisania listu, sms-a i, e-maila. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwrot do adresata, - redaguje list według wzoru, - redaguje komunikatywny SMS i e- mail np. do kolegi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje zwroty do adresata, - stosuje zwroty grzecznościowe, - redaguje list do bliskiej osoby, - redaguje komunikatywny SMS, - poprawnie redaguje e - maila do bliskiej osoby, -zapisuje adres e-mailowy, -stosuje zasady pisania listów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje różne zwroty do adresata, - dzieli tekst na akapity, - redaguje list do określonego adresata na podany temat, - potrafi właściwie zaadresować e-mail, -poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi redaguje poprawny i wyczerpujący temat list, - bezbłędnie redaguje e-mail do osoby dorosłej lub instytucji.

			elektronicznych, - określa temat wiadomości, - stosuje zwroty do adresata i zwroty pożegnalne, - informuje odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku listów zgodnie z etykietą językową.	interpunkcyjnym redaguje sms i e-mail, - podaje różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim na podstawie sms-a – e-maila.	
Pisanie form wypowiedzi - notatka	Uczeń: - określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania,	Uczeń: - odróżnia różne sposoby notowania, - notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów.	Uczeń: - wybiera z tekstu ważne informacje, - notuje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu i tabeli.	Uczeń: - sporządza notatkę w określonej formie, - wybiera sposób zanotowania.	Uczeń: - trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami tej formy, - odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r., w. i posługuje się nimi w notatkach.
Pisanie form wypowiedzi - opis (m.in. przedmiotu i krajobrazu)	Uczeń: - wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu, - podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu, - opisuje w 2-3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu, - wymienia najważniejsze elementy opisu krajobrazu - wymienia wyrazy opisujące wygląd krajobrazu - opisuje ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach.	Uczeń: - wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu, - redaguje według wzoru opis przedmiotu, - dobiera wyrazy bliskoznaczne, - dobiera przymiotniki określające kolory, kształty, - redaguje opis krajobrazu według wzoru, - wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej	Uczeń: - redaguje opis przedmiotu, - redaguje opis krajobrazu - stosuje sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, - stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej.	Uczeń: - stosuje w opisie przedmiotu odpowiednią kompozycję, - wydziela akapity, - redaguje opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem - wyraża emocje wywołane widokiem.	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący temat opisu przedmiotu, unikając powtórzeń, - samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi redaguje opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca.

Pisanie form wypowiedzi - plan wydarzeń	Uczeń: - określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń.	Uczeń: - porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń.	Uczeń: - redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń, - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności.	Uczeń: - rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy, - stosuje odpowiedni układ graficzny.	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy, redaguje poprawny ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń.
Pisanie dłuższych form wypowiedzi - opowiadanie odtwórcze i twórcze z dialogiem, sprawozdanie z wydarzenia	Uczeń: - podejmuje próbę pisania wskazanych form zachowując kolejność wydarzeń.	Uczeń: - pisze wskazane formy zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję w opowiadaniu.	Uczeń: - pisze poprawnie wskazane formy zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję w opowiadaniu, popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu.	Uczeń: - pisze poprawne pod kątem językowym i pod względem formy wskazane formy wypowiedzi, wydzielając logicznie akapity.	Uczeń: - samodzielnie i zgodnie z wymogami gatunku pisze poprawnie wskazane formy wypowiedzi unikając powtórzeń, wykazując się bogatym słownictwem.
Pisanie form wypowiedzi - zaproszenie, - podziękowanie, - ogłoszenie - dedykacja	Uczeń: - wymienia najważniejsze elementy zaproszenia, podziękowania, ogłoszenia, dedykacji - podejmuje próbę napisania zaproszenia, podziękowania lub ogłoszenia i dedykacji.	Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację według wzoru, - poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia.	Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację, - stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania, - stosuje zwroty grzecznościowe, - pisze krótko, zwięźle, konkretnie.	Uczeń: - redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację, uwzględniając konieczne elementy, - stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny.	Uczeń: - samodzielnie i poprawnie redaguje zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie i dedykację, wykazuje się bogatym słownictwem.
Pisanie form wypowiedzi - dialog	Uczeń: - wskazuje dialog w tekście, - podejmuje próbę napisania dialogu.	Uczeń: - uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi.	Uczeń: - pisze dialog na zadany temat, - dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić.	Uczeń: - poprawnie redaguje dialog na określony temat, unikając powtórzeń.	Uczeń: - samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku redaguje dialog stosując bogate słownictwo i poprawne znaki interpunkcyjne.
Nauka o języku - fonetyka	Uczeń: - wymienia litery w kolejności alfabetycznej, - dzieli wyrazy na sylaby.	Uczeń: - porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, - poprawnie dzieli wyrazy na sylaby,	Uczeń: - określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach, - poprawnie przenosi wyrazy do następnej	Uczeń: - bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski.	Uczeń: - wykorzystuje wiedzę z zakresu fonetyki w poprawnym i sprawnym korzystaniu ze słowników i

		- odróżnia głoski od liter.	linii, - odróżnia samogłoski i spółgłoski.		katalogów.
Nauka o języku- znaki interpunkcyjne	Uczeń: - wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytalnik, wykrzyknik, cudzysłów, - stosuje te znaki w wypowiedzeniach.	Uczeń: - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach, - zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach, - wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu, - zna zasady stosowania kursywy w tekście pisany na komputerze, - zna zasady użycia wielokropka.	Uczeń: - stosuje poprawną odmianę rzeczowników nazywających znaki interpunkcyjne (zwłaszcza rzeczownika „cudzysłów”), - poprawnie zapisuje wielokropek, - stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami, stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie.	Uczeń: - określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego, - stosuje kursywę zamiennie z cudzysłowem w tekście pisany na komputerze, - poprawnie zapisuje wielokropek.	Uczeń: - redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.
Nauka o języku- zasady ortograficzne	Uczeń: - wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna, - wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na -arz, -erz, - wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h, - zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu, - wymienia zasady pisowni <i>nie z</i>	Uczeń: - stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym, - stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n, - stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h, - poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu, - stosuje zasady pisowni <i>nie z</i> czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - zasadę pisowni cząstki-	Uczeń: - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na : -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec, - korzysta ze słownika ortograficznego, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym, - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż, - poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie i</i> częścią <i>-by</i> , - poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki,	Uczeń: - poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, - poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach, - poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym, - zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym, - poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych.	Uczeń: - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, - poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną ó, u, rz, ż, ch, h - układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością ortograficzną - zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnością ortograficzną związaną z zasadą pisowni przeczenia <i>nie z</i> czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami, - poprawnie

	<p>czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,</p> <p>- wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów;</p> <p>- wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi.</p>	<p>by z czasownikiem,</p> <p>- stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów, a także nazw państw, miast dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów;</p> <p>- stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi.</p>	<p>przezwise, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki,</p> <p>- poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów, miast, dzielnic i wsi.</p>		<p>zapisuje wszystkie podane wyrazy – według zasad pisowni małą i wielką literą omawianych na lekcji.</p>
<p>Nauka o języku – fleksja</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wskazuje rzeczownik,</p> <p>- odmienia rzeczownik przez przypadki,</p> <p>- wskazuje przymiotnik i odmienia go przez przypadki,</p> <p>- wskazuje czasowniki,</p> <p>- odmienia czasownik przez osoby,</p> <p>- wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym,</p> <p>- określa bezokolicznik jako formę nieosobową czasownika,</p> <p>- wskazuje przysłówki wśród innych części mowy,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- określa rodzaj rzeczownika,</p> <p>- odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki</p> <p>- odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki,</p> <p>- wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami,</p> <p>- stopniuje przymiotniki i przysłówki</p> <p>- odmienia czasowniki przez liczby, rodzaje i osoby,</p> <p>- odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach,</p> <p>- stosuje przymiotniki w odpowiednich formach,</p> <p>- odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym,</p> <p>- stosuje czasowniki w odpowiednich formach,</p> <p>- określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika,</p> <p>- odróżnia formę osobową od nieosobowej,</p> <p>- tworzy przysłówki od przymiotników,</p> <p>- stopniuje przymiotniki i przysłówki</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- określa przypadek i liczbę danego rzeczownika,</p> <p>- określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika,</p> <p>- określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i mnogiej,</p> <p>- poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach,</p> <p>- tworzy poprawne formy trudnych czasowników,</p> <p>- określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika,</p> <p>- używa bezokoliczników w wypowiedzi</p> <p>- przekształca teksty pisane w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności (np. pomarańcza)</p> <p>- poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika,</p> <p>- odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników,</p> <p>- redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyimki wśród innych części mowy, - wskazuje spójniki wśród innych części mowy, - wskazuje liczebniki wśród innych części mowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje bezokolicznik - określa rodzaj czasownika, - wyszukuje przysłówki w tekście, - rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników, - wyszukuje przyimki w tekście, - wskazuje wyrażenia przyimkowe, - wyszukuje spójniki w tekście - odróżnia liczebniki główne od porządkowych -wskazuje liczebniki zbiorowe. 	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się przysłówkami w zdaniu, - rozpoznaje wyrażenia przyimkowe, - uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami, - stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych - stosuje poprawne formy liczebników zbiorowych. 	<ul style="list-style-type: none"> czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym, - stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym, - określa znaczenie przysłówków w zdaniu, stopniuje przymiotniki i przysłówki - dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem, - określa znaczenie przyimków w zdaniu, - rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas, - określa znaczenie spójników w zdaniu, - stosuje poprawne formy liczebników wielowyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> - stopniuje przymiotniki i przysłówki - redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych, - redaguje tekst z wykorzystaniem spójników, - redaguje tekst, używając różnych liczebników w odpowiednich poprawnych formach.
Nauka o języku- składnia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy części zdania, - definiuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik, -wymienia pytania, na które odpowiada przydawka, dopełnienie i okolicznik, -stosuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu, - określa, czym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności i potrafi zdefiniować podmiot szeregowy i domyślny, - wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu, - wskazuje przydawkę w zdaniu - rozpoznaje części mowy, którymi jest 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i nazywa podmiot domyślny i szeregowy -wskazuje orzeczenie w podanych zdaniach, - ustala pytania, na które odpowiada przydawka, rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażona przydawka, - ustala, na jakie pytania odpowiada 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje główne części zdania w tekście, -zaznacza przydawki na wykresach zdań pojedynczych, - zaznacza dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych, - przekształca zdania w równoważniki zdania i odwrotnie, - stosuje odpowiednie spójniki, łączące 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje grupę podmiotu i orzeczenia, -bezbłędnie rozpoznaje podmiot szeregowy i domyślny, -wyjaśnia znaczenie przydawek w zdaniu, - bezbłędnie sporządza wykresy zdań pojedynczych i zaznacza w nich części zdania, - wyjaśnia znaczenie

	<p>jest równoważnik zdania, - odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, - odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego, - rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.</p>	<p>wyrażona przydawka - wskazuje dopełnienie w zdaniu - wskazuje okolicznik w zdaniu - rozpoznaje części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie, - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym, - wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym, - buduje poprawnie zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące, -potrafi: wskazać zdanie złożone współrzędnie, wskazać zdanie złożone podrzędnie.</p>	<p>dopełnienie -ustala, na jakie pytania odpowiada okolicznik, - przekształca równoważniki zdania w zdania, - układa zdania złożone ze zdań pojedynczych, - rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte, - przekształca zdania oznajmujące w pytające, -potrafi: odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie, wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie, stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone.</p>	<p>zdania pojedyncze w zdania złożone, - buduje zdania pojedyncze rozwinięte, - przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę, -potrafi wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie.</p>	<p>dopełnienia i okolicznika w zdaniu, - stosuje poprawnie różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu, -potrafi: odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy- rozbudowane zdania.</p>
--	--	---	--	---	---

Wymagania z języka polskiego dla uczniów klasy siódmej szkoły podstawowej

Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Kształcenie literackie i kulturowe -liryka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia treść wiersza - określa rodzaj literacki utworu - wskazuje podmiot liryczny - wskazuje adresata lirycznego, - omawia budowę utworu (pojęcia: stroficzna, stychiczna, strofa, wers), - wskazuje środki stylistyczne typu: rymy, porównania, epitety, przenośnie, archaizmy w utworach - zna najważniejsze fakty z życia J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata utworu, - nazywa uczucia podmiotu lirycznego, - wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję, - dokonuje podziału wiersza na części tematyczne - wskazuje i podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu, - przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze, - wskazuje cechy wiersza wolnego, - omawia twórczość J. Kochanowskiego A. Mickiewicza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje znaczenie wiersza, - wyjaśnia sens puenty utworu, - wskazuje kontekst biograficzny utworu, - określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu, - omawia język wiersza, - wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych, - interpretuje tytuł, - omawia funkcję neologizmów w wierszu, - omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza, - wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów (dot. autorów z podstawy program.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się na temat utworu, podmiotu lirycznego, interpretuje jego postawę, hierarchię wartości, - przedstawia jego punkt widzenia, sposób postrzegania świata i wartości, - określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany - interpretuje puentę, przesłanie utworu, - podejmuje dyskusję dotyczącą utworu, - omawia związek pomiędzy twórczością autorów a problemami epok, w których tworzyli. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i dotyczące jego problematyki, - wskazuje konteksty i nawiązania, - podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia, - tworzy samodzielną wypowiedź pisemną na tematy szeroko powiązane z utworem, - omawia wybrane teksty kultury.
Kształcenie literackie i kulturowe -proza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa rodzaj literacki utworu, - określa przynależność utworu/ fragmentów utworu do rodzaju literackiego, - podaje nazwę rodzaju narracji, - relacjonuje treść utworu/fragmentu utworu, - wskazuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy gatunkowe utworu, - zapisuje wydarzenia w punktach, - wypowiada się na temat narracji w utworze, - omawia świat przedstawiony w utworze, - opisuje czas i miejsce akcji, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu, - opisuje wewnętrzną przemianę bohatera, - omawia relacje panujące między bohaterami, - omawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na główne tematy dotyczące utworu, - formułuje i wyjaśnia przesłanie utworu, - analizuje sposób przedstawienia bohaterów, - interpretuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację multimedialną lub inną pracę dla chętnych dotyczącą tematów, motywów zawartych w utworze, - podejmuje dyskusję na tematy związane z

	<p>wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść, nowela, punkt kulminacyjny, przypowieść.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje głównego bohatera utworu/ bohaterów występujących w danym fragmencie utworu, - określa typ narracji występującej w danym fragmencie. 	<p>sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera,</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje postępowanie bohaterów, - omawia funkcję narracji pierwszoosobowej, - wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów. 	<p>słowa bohaterów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie i omawia elementy symboliczne utworu, - wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu, - interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze, - omawia związek pomiędzy twórczością pisarza a problemami epoki. 	<p>utworem i odnosi ją do wybranych tekstów kultury,</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia kontekst historyczny utworu, - referuje treść całego utworu na podstawie książki, - charakteryzuje życie i twórczość autorów utworów z podst.program.
<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <p>-dramat</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego, - relacjonuje treść dramatu, - wskazuje cechy dramatu, - określa czas i miejsce akcji, - dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych, - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie realistyczne, komedia, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni.</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy gatunkowe tragedii, - dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych, - charakteryzuje bohaterów utworu, - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu, - zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze, - wskazuje sceny komiczne i tragiczne, - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akt, scena, didaskalia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, motto, dramat romantyczny.</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje tytuł dramatu, - opisuje nastrój dramatu, - wskazuje cechy dramatu romantycznego, - określa funkcję świata fantastycznego w utworze, - opisuje bohatera, jego ewolucję, decyzje itp. <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje tytuł dramatu - wyjaśnia sens motto - opisuje nastrój dramatu - wskazuje cechy dramatu romantycznego - określa funkcję świata fantastycznego w utworze - opisuje bohatera, jego ewolucję, decyzje itp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera, - wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze, - interpretuje wybrane przedstawienie teatralne, - analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie - analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie, - wypowiada się na temat prawd moralnych przedstawionych w utworze. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje wskazany plakat teatralny, - formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice, moralności itp. - omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie, - wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego, - podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego, - pisze recenzję przedstawienia teatralnego, - wykorzystuje

					kontekst biograficzny do analizy utworu.
Kształcenie literackie i kulturowe - wywiad - reportaż	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> - relacjonuje treść wywiadu - wyjaśnia znaczenie terminu <i>reportaż</i> - relacjonuje treść fragmentów utworu.	Uczeń: - wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu - relacjonuje treść wywiadu wskazując najistotniejsze fragmenty z perspektywy bohatera wywiadu, podjętych przez niego decyzji, działań itp.	Uczeń: - wyjaśnia tytuł wywiadu - wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie, - dokonuje podziału tekstu reportażu na części i nadaje im tytuły, - wskazuje cechy reportażu.	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny zachowania bohatera wywiadu - pisze charakterystykę bohatera wywiadu, - podejmuje dyskusję na temat związany bezpośrednio z tematem reportażu.	Uczeń: - podejmuje dyskusję wyraża własną opinię na tematy szeroko związane z utworem i jego problematyką, - wskazuje inne teksty kultury powiązane tematycznie z omawianym utworem, - pisze reportaż i wywiad.
Pisanie form wypowiedzi - rozprawka	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza</i> , <i>hipoteza</i> , <i>argumenty</i> , <i>akapit</i> , - wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi, - tworzy tekst, nie zawsze zachowując logikę.	Uczeń: - formułuje argumenty do podanego zagadnienia, - tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji, - porządkuje podaną wypowiedź, - wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu, - tworzy wewnątrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności.	Uczeń: - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy, - koryguje dane wypracowanie, - tworzy wewnątrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie.	Uczeń: - tworzy wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie na zadany temat.	Uczeń: - pisze rozprawkę w której zawarta została właściwa teza bądź hipoteza, argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna, przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego.
Pisanie form wypowiedzi - charakterystyka postaci	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka postaci</i> , <i>autocharakterystyka</i> , <i>charakterystyka porównawcza</i> , - wskazuje elementy składające się na charakterystykę.	Uczeń: - tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej.	Uczeń: - pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci, zainteresowań i cech charakteru, poparty przykładami.	Uczeń: - pisze charakterystykę zawierającą wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami.	Uczeń: - tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych.
Pisanie form wypowiedzi	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis</i>	Uczeń: - wskazuje podział sytuacji/obrazu na	Uczeń: - opisuje uczucia i stany wewnętrzne	Uczeń: - tworzy dobrze zorganizowany, jasny i	Uczeń: - porównuje obraz z innymi tekstami

<p>- opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki</p>	<p><i>sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki,</i> - wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki, - podaje nazwy barw użytych przez malarza, - opisuje, co zostało przedstawione na obrazie.</p>	<p>części tematyczne, - wskazuje głównych bohaterów obrazu, - opisuje postacie przedstawione na obrazie i ich emocje, - wypowiada się na temat strojów bohaterów, - omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach.</p>	<p>bohaterów podanej sytuacji, - redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu, - omawia kolorystykę dzieła, - odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne wskazania elementów występujących na obrazach, - interpretuje gesty bohaterów obrazu, - omawia rolę światła na obrazie.</p>	<p>zrozumiały opis sytuacji, - redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem, - wyraża swoją opinię na temat obrazu, - wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne- interpretuje wymowę dzieła.</p>	<p>kultury, - omawia wybrany obraz impresjonistyczny , w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość, - omawia konteksty (biblijny, mitologiczny itp.).</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi -wywiad</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> - wymienia etapy tworzenia wywiadu.</p>	<p>Uczeń: - układa pytania do autora podanego tekstu.</p>	<p>Uczeń: - zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania.</p>	<p>Uczeń: - przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką, - wskazuje błędy w podanym wywiadzie.</p>	<p>Uczeń: - przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad.</p>
<p>Nauka o języku - fonetyka</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera,</i> - dokonuje podziału wyrazu na głoski - wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski - przedstawia ogólne stosowania akcentu wyrazowego.</p>	<p>Uczeń: - określa funkcję głoski <i>i</i> w podanych wyrazach, - zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią, - poprawnie akcentuje przeczytane i wymawiane wyrazy.</p>	<p>Uczeń: - poprawnie dzieli wyrazy <i>z i</i> na głoski, - wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe, - wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych, - wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca.</p>	<p>Uczeń: - koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę, - stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca.</p>	<p>Uczeń: - rozumie zjawiska fonetyczne zachodzące w wyrazach (udźwięcznienia, ubezdźwięcznienia, uproszczenia, utrata dźwięczności w wygłosie).</p>

<p><i>Nauka o języku – fleksja</i></p>	<p>Uczeń: - rozpoznaje wszystkie części mowy, - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> - wymienia, przez co odmienia się czasownik, - odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych, - przedstawia klasyfikację imiesłowów - wskazuje imiesłowy w tekście.</p>	<p>Uczeń: - określa formy gramatyczne czasownika, rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, zaimka, - uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie, - przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie, - odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich, - wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności, - tworzy imiesłowy od podanych czasowników, - odmienia imiesłowy przymiotnikowe, - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami, - tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>.</p>	<p>Uczeń: - redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to, - przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika, - wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej, - odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte, - przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami, - przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowym i, - zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>.</p>	<p>Uczeń: - modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu czasownika, - sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika, - używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym, - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów, - redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłowów, - redaguje tekst z użyciem imiesłowów z przeczeniem <i>nie</i>.</p>	<p>Uczeń: - redaguje tekst, w którym wykorzystuje poprawnie czasowniki w różnych trybach, czasach, rodzajach i osobach oraz formy nieosobowe, - odmienia czasowniki kłopotliwe, - zna osobliwości w odmianie rzeczowników.</p>
--	--	--	---	---	---

<p>Nauka o języku- składnia</p>	<p>Uczeń: - wskazuje zdania złożone, - wymienia rodzaje zdań złożonych, - odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie, - wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie, -wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych, - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne,</i> - dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe, - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna,</i> - wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną.</p>	<p>Uczeń: - wskazuje pytanie, na które odpowiada dane zdanie podrzędne, - podaje nazwy rodzajów zdań złożonych, - wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy, - przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu, - wskazuje zdania podrzędne przydawkowe, okolicznikowe i dopełnieniowe i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków, - wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym, - stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych, - w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną, - zapisuje dowolny dialog w formie mowy niezależnej, przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję.</p>	<p>Uczeń: - przyporządkowuje wykresy do zdań, - sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie, -formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach, - sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego, - przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone, - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.</p>	<p>Uczeń: - sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych, - przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach, - dokonuje opisu składowego sporządzonego wykresu - koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone, - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie.</p>	<p>Uczeń: - świadomie stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych różne rodzaje wypowiedzeń złożonych oraz wielokrotnie złożonych, - poprawnie przytacza w wypowiedzi mowę niezależną w formie cytatu.</p>
<p>Nauka o języku - słowotwórstwo</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, wyraz pokrewny, oboczność,</i></p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych, - tworzy przymiotniki od</p>	<p>Uczeń: - dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu, przywołuje wyraz podstawowy,</p>	<p>Uczeń: - dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów, - tworzy wyrazy należące do</p>	

	<p><i>podstawa słowotwórcza, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy wyraz złożony</i></p> <p>- rozpoznaje w parach wyrazy podstawowe i pochodne i rozumie ich wzajemną zależność.</p>	<p>rzeczowników,</p> <p>- przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej,</p> <p>- wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny,</p> <p>- zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki,</p> <p>- tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków,</p> <p>- zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami - dztwo, -ctwo, -dzki, -cki,</p> <p>- objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych.</p>	<p>definiuje wyraz pochodny, wskazuje formant w wyrazie pochodnym,</p> <p>- tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków,</p> <p>- podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów,</p> <p>- w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków - dztwo, -ctwo, -dzki, -cki</p> <p>- tworzy poprawne przymiotniki złożone.</p>	<p>konkretnych kategorii słowotwórczych</p> <p>,</p> <p>- sporządza wykresy rodziny wyrazów,</p> <p>- tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami - dztwo, -ctwo, -dzki, -cki,</p> <p>- używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście.</p>	
--	--	--	--	--	--

Uwagi:

1. Ucznia spełniającego wymagania na poszczególną ocenę obowiązuje także znajomość materiału przypisanego do oceny niższej.
2. W celu ocenienia wypracowania stylistycznego stosuje się ponadto osobne kryteria uwzględniające realizację tematu, elementy twórcze/retoryczne, kompetencje literackie, kompozycję, styl, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
3. Ucznia klasy siódmej obowiązuje znajomość ortografii i interpunkcji z klas programowo niższych.